

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 10383

Tarih : 06.02.2025

23448

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler, Türkiye'deki en büyük insani krizlerden birine yol açmış ve yüz binlerce insanın doğrudan etkilenmesine neden olmuştur. Deprem sonrasında çok sayıda kayıp vakası yaşanmış, özellikle çocukların korunması ve takibinin sağlanmasında kamuoyunun dikkatini çeken ihmaller ve sorunlar ortaya çıkmıştır. Deprem bölgesinde kaybolan bebekler ve çocuklarla ilgili yeterli koordinasyonun sağlanamaması, bu çocukların güvenli bir şekilde bulunması ve kimlik tespiti yapılmasında zafiyetler olduğu yönünde endişelere neden olmuştur.

Bu durum, devletin çocukların korunmasına ilişkin yükümlülüklerini düzenleyen Anayasa'nın 41'inci maddesi ile çocuk haklarının güvence altına alındığı Çocuk Haklarına Dair Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nin 3'üncü, 9'uncu ve 20'nci maddelerine aykırı olabilecek ihmalleri gündeme getirmiştir. Sözleşme uyarınca, çocukların ailelerinden kopmaması, kaybolan çocukların hızlıca bulunması ve gerektiğinde geçici bakım altına alınarak onların en iyi şekilde korunması devletin temel sorumlulukları arasındadır.

Ayrıca, depremden etkilenen bireylerin ruh sağlığını koruma ve psikososyal destek sağlama yükümlülüğü, Anayasa'nın 17'nci maddesinde güvence altına alınan kişinin maddi ve manevi varlığını koruma hakkıyla ilişkilidir. Deprem sonrası travma ve ruhsal çöküntü yaşayan çocuklar, kadınlar ve diğer hassas gruplar için hızlı, etkili ve uzun vadeli psikososyal destek sağlanması elzemdir. 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu, devletin afet durumlarında toplumun her kesimine psikososyal destek sunmasını zorunlu kılmaktadır. Ancak bu desteğin yalnızca kriz anıyla sınırlı kalmayıp uzun süreli izleme ve tedavi süreçlerini de kapsamaması gerekmektedir.

Deprem sonrasında ailesini kaybetmiş çocukların koruyucu ailelere yerleştirilmesi veya devlet korumasına alınması, çocukların sağlıklı gelişimi açısından önem taşımaktadır. Bu süreçlerin şeffaf ve çocuk haklarına uygun bir şekilde yürütülmesi, çocukların refahını sağlayacak temel önlemler arasında yer almalıdır.

Bu gerekçelerle, depremin ardından kaybolan bebek ve çocukların akıbetine, kimlik tespit çalışmalarına, ailelerine kavuşmalarının sağlanıp sağlanmadığına ve afet sonrası sunulan psikososyal destek hizmetlerinin kapsamına dair detaylı bilgi verilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda:

1. 6 Şubat 2023 depreminin ardından kaybolan bebek ve çocukların sayısı kaçtır? Bu çocukların kaçını bulunarak ailelerine veya devlet korumasına teslim edilmiştir? Halen bulunamayan çocuk sayısı nedir?
2. Depremde ailesini kaybeden veya kimlik tespiti yapılamayan çocuklarla ilgili yürütülen kimlik doğrulama ve aile bulma çalışmalarında hangi yöntemler kullanılmaktadır (DNA testleri, biyometrik veri gibi)? Bu çalışmalar hâlâ devam etmekte midir?
3. Deprem sonrası ailesini kaybeden çocuklardan kaçını koruyucu ailelere yerleştirilmiştir? Bu süreçte koruyucu ailelerin uygunluğu hangi kriterlere göre değerlendirilmektedir?
4. Koruyucu aileye yerleştirilen çocukların psikolojik durumlarının izlenmesi ve travma sonrası destek hizmetleri sağlanması amacıyla hangi mekanizmalar devreye alınmıştır? Bu çocuklara sağlanan destek belirli bir süreyle mi sınırlıdır yoksa sürekli takip sistemi mevcut mudur?
5. Depremden etkilenen bölgelerde kaç kişiye psikososyal destek verilmiştir? Psikososyal destekten faydalanan kişilerden kaçını çocuk ve kaçını kadınlardan oluşmaktadır?
6. Depremden etkilenen ve psikososyal desteğe ihtiyaç duyan bireylerin izlenmesi amacıyla uzun vadeli bir plan veya yol haritası hazırlanmış mıdır? Eğer hazırlanmışsa, bu planın temel unsurları ve uygulanma süreci hakkında bilgi verir misiniz?
7. Psikososyal destek hizmetleri sunmak amacıyla bölgede kaç uzman (psikolog, sosyal hizmet uzmanı vb.) görevlendirilmiştir? Bu uzmanların görev süreleri ne kadardır ve hizmetlerin yeterliliği düzenli olarak değerlendiriliyor mu?
8. Deprem sonrası çocukların, kadınların ve diğer hassas grupların travmatik etkilerden korunması ve rehabilite edilmesi amacıyla Bakanlık nezdinde yeni bir bütçe veya kaynak tahsisi yapılmış mıdır? Eğer yapılmışsa, bu kaynakların dağılımı ve kullanılma şekli nasıl planlanmıştır?